

CIOPLITOR PENTRU CASA POPORULUI

În vara anului 1989, Benone Olaru, un tânăr de 23 de ani din Hunedoara, lucra împreună cu mai mulți artiști la renovarea bisericii din Ghelari. Povestea lui seamănă cu scenariul unui film.

Muncitor la Furnale

La 16 ani și o zi, Benone Olaru, un adolescent din Hunedoara, bate la ușa directorului Combinatului Siderurgic, Sabin Faur. Avea în mână o cerere de angajare. „Eram mic de statură. Când m-a văzut mi-a zis: «Măi, băiatule, ca să te angajezi îți trebuie buletin. Tu n-ai nici 14 ani, iar ca să lucrezi aici trebuie să ai cel puțin 16 ani». I-am răspuns că am 16 ani și o zi.” Adolescentul era altfel decât ceilalți. Descoperise că îi place să deseneze. În fiecare zi, la pauza de masă făcea desene din imaginație sau după reviste. „Desenam indiani, cowboy, scene cu Rahan, apoi am făcut afișe cu James Dean, cu Bruce Lee. Multor tineri le plăcea să își pună în camere afișe, care nu se găseau la vremea aceea în România. Le desenam după fotografii mici și câștigam bani, pe care îi cheltuiam la baraj, unde mergeam cu prietenii.”

A rămas la Furnale doi ani, dar nu a mai rezistat acolo. Și-a băgat lichidarea și a plecat la Fabrica de Oxigen.

Un talent descoperit în armată

A plecat apoi în armată, undeva pe lângă Ploiești. „Acolo am întâlnit o persoană care mi-a descoperit talentul. Stăteam în post de santinelă și timp de trei ore mă pictisem. Cu ajutorul unui briceag, dintr-un lemn, am făcut o sopărlă. Ani buni am tot făcut artizanal, figurine cu briceagul. Nu știam că există dălti. Am vrut să dau șopărla cu lac, iar cineva m-a îndrumat la un meșter, care era angajat

În perioada stagiului militar Benone Olaru și-a descoperit talentul la sculptură. FOTO: Arhiva personală

unității. El făcea modele, dar și lucruri artizanale. Era un bun lucrător în lemn. S-a uitat și a zis: «Uite, eu lucrez de 30 de ani, dar m-am reușit să dau atâtea expresie figurinelor cum ai reușit tu!». De la el am aflat că există facultate cu secție de sculptură”, povestește Benone Olaru.

După ce și-a terminat stagiul militar, s-a întors la Fabrica de Oxigen. „M-am dus la examen în 1987 cu un

creion la mine, fără să știu că se desenează cu cărbunele, sigur, nu știam multe lucruri. Mă pregătisem singur. După mi-am băgat lichidarea și am plecat la Marmura Simeria”, continuă Benone.

A fura meseria

În acei ani, 90% dintre lucrările de la Marmura Simeria erau executate

pentru Casa Poporului. Acolo se făceau capitele, coloane etc. În 1988 se făceau exterioarele și se lucra din piatră de Podeni. „La început eram 40 de cioplitori, iar după doi ani eram 350. Lucram în acord individual. Salariul de baza era de 1.836 de lei și ajunsesem să iau și 9.000 de lei pe lună. Existau norme minime, iar cei care lucrau foarte mult erau numiți spărgători de norme. Ajunsesem să muncesc 10-12 ore pe zi. Apoi, normatorii începuseră să taie din valoarea piesei. Se ajunsesse ca pentru o piesă pe care o făceam în două săptămâni să luăm 4.000 de lei, iar după câteva săptămâni câștigam 1.000 de lei pe ea. Am reușit să lucrez foarte repede, pentru că am căpătat experiență. Erau câțiva cioplitori bătrâni care stabileau prețul, iar dacă reușeam să găsești alte metode să lucrezi mai repede decât ei, atunci era câștigul tău, dar exista riscul să-ți și taie din bani”, rememorează Benone Olaru.

„A fost foarte greu la început. Șeful de secție și-a dat seama că am aptitudini, dar nu aveam scule, ci doar ciocanul de lăcătuș mecanic și dalta de fier. Cu acelea lucram și îmi dădeam peste mâini. Îmi curgea sânge. Era o problemă să îți faci rost de scule, pentru că nu ne dădeau de la firmă. Un ciocan de pietrărie era atunci greu de găsit. Cei alții se amuzau. A venit unul mai șmecher și mi-a zis: «Auzi, de ce nu iei tu un clește să îți dalta cu el?». Asta a fost o lovitură și m-am străduit să fac rost de scule, să învăț. I-am întrebant pe acela cum să fac la o lucrare și cum reușește să o execute așa de repede: «Te uiți și faci. Vezi modelul și după el faci. Ce e așa de greu?!». Mi-am dat seama că trebuie să fur meserie, să nu mai întreb nimic. Am lucrat și lemn, iar asta m-a ajutat să găsesc scule pe care să le adaptez la piatră.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

În decursul zilei, Nicolae Ceaușescu l-a primit pe Mohamed Najibullah, președintele Afganistanului. Cei doi au discutat pe tema războiului civil din țara oaspetelui. Un alt Mohamed, Ghazala, emisarul președintelui egiptean, Mubarak, s-a întâlnit după-amiaza cu Ceaușescu. Fost ministru al Apărării, fusese demis din funcție cu câteva luni înainte, din cauza unor acuzații

Vizita lui Najibullah

La București sosise încă de joi, tocmai întors de la Conferința la nivel înalt a statelor nealiniate de la Belgrad, Mohamed Najibullah, președintele Afganistanului și secretar general al Comitetului Cen-

tral al Partidului Democratic al Poporului (PDP). Mulțumit de deciziile luate în privința soluționării pe cale pașnică a conflictului din țara natală, liderul asiatic s-a asigurat și de sprijinul lui Nicolae Ceaușescu. Cei doi s-au întâlnit în dimineața zilei la Palatul Republicii. Fiecare a fost însoțit de câte o „echipă” de oficiali.

(Continuare în pag. a II-a)

Cine l-a făcut academician pe Nicolae Ceaușescu?

Din ritualul enumerării multitudinii de funcții oficiale și onorifice deținute de Nicolae Ceaușescu în anul 1989, românii obișnuiți și cetățenii străini aflați în vizită în țara noastră o „evidențiau” la modul negativ pe cea de membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România. Defectul de dicție al președintelui țării îi determina pe aceștia să pună sub semnul întrebării capacitatea

lui Ceaușescu de a se face înțeles și de a fi recunoscut în calitate de lider în forul „Nemuritorilor”.

Titluri științifice pe „bandă rulantă”

Schimbarea bruscă a sistemului de valori interbelic cu cel comunist a generat după anul 1947 probleme deosebit de grave în România. Con-

ducerea PCR nu avea la dispoziție oameni suficienți și bine pregătiți pentru a prelua puterea în întreaga țară. Considerentele ideologice au limitat foarte mult baza de recrutare, în primul rând pentru funcțiile de conducere din domeniul economic, fapt care a condus la risipirea resurselor țării și la scăderea rapidă a nivelului de trai al cetățenilor.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

8 septembrie (vineri)

Soarele a răsărit la: 6:46, a apus la 19:40
Luna a răsărit la: 15:32, a apus la 11:19
Sărbătoare creștină: Nașterea Maicii Domnului

S-a întâmplat la 8 septembrie 1989

● La Lima se vor desfășura lucrările unei reuniuni la nivel înalt a țărilor latino-americane ce compun „Grupul celor opt” (Grupul de la Contadora și Grupul de Sprijin) – informează agenția Presa Latină. Cu acest prilej, urmează să fie analizate problemele majore ale Americii Latine, precum și aspecte privind comerțul internațional.

● Poliția portugheză a efectuat o vastă acțiune antidrog la Lisabona, reușind să captureze circa 200 kg de cocaină și să dezmembreze o rețea internațională de traficanti de droguri. După cum relevă agenția ANSA, au fost operate zece arestări.

● Primul-ministru al Japoniei, Toshiki Kaifu, și-a încheiat vizita efectuată în Mexic – informează agenția Presa Latină. În cursul convorbirilor cu președintele țării-gază, Carlos Salinas de Gortari, au fost abordate problema datoriei externe, cooperarea financiară și schimburile comerciale.

Ramona VINTILĂ

RESTITUIRI

Protestul diplomatului Dumitru Mazilu, în atenția presei străine

Paul Lewis scria în The New York Times de la 30 august 1989 despre fierberea provocată printre specialiștii în drepturile omului de raportul scris de specialistul ONU Dumitru Mazilu și parvenit în Vest ascuns în căptușeala hainei unui diplomat.

„Un denunț împotriva liderului comunist român, Nicolae Ceaușescu, adus pe ascuns de la București de un fost oficial român, provoacă mare agitație între specialiștii în drepturile omului. Raportul întocmit de Dumitru Mazilu, fost membru al Consiliului Securității Statului, deținând în trecut multe alte funcții înalte, este unul dintre cele mai dure atacuri venite din interiorul țării la adresa politicilor și personalității lui Ceaușescu. Raportul a fost scos clandestin din țară în luna iulie și a fost făcut public luna aceasta, la întâlnirea Subcomisiei Națiunilor Unite pentru Combaterea Discriminării și Protecția Minorităților care se apropie acum de finalul întrunirii sale anuale. Raportul prezintă imaginea sumbră a unei țări în care oamenii suferă de lipsa hranei și de alte depravări, în timp ce membrii clasei con-

ducătoare trăiesc în condiții de lux. Declarația lui Mazilu vine după ce șase foști oficiali ai Partidului Comunist i-au trimis lui Ceaușescu o scrisoare de protest în care denunțau regimul său tot mai represiv. Se pune accent pe faptul că președintele Ceaușescu conduce țara cu o mână de fier și descrie stilul somptuos de viață al dictatorului. „În România, un singur lider, un singur om este cultivat în mod continuu, insistent, exasperant” și anume dictatorul”, scrie profesorul Mazilu. Raportul întocmit de Dumitru Mazilu, fost membru al Consiliului Securității Statului, deținând în trecut multe alte funcții înalte, este unul dintre cele mai dure atacuri venite din interiorul țării la adresa politicilor și personalității lui Ceaușescu. Raportul a fost scos clandestin din țară în luna iulie și a fost făcut public luna aceasta, la întâlnirea Subcomisiei Națiunilor Unite pentru Combaterea Discriminării și Protecția Minorităților care se apropie acum de finalul întrunirii sale anuale. Raportul prezintă imaginea sumbră a unei țări în care oamenii suferă de lipsa hranei și de alte depravări, în timp ce membrii clasei con-

(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALE PERSONALE

8 SEPTEMBRIE

În momentul când consideram povestea cu distribuția încheiată, iată, află că Ion Petruche de la Arad, pe care-l distribuise în rolul directorului general, a decedat într-un accident de mașină împreună cu soția sa. Cumpărat Faptul m-a impresionat îngrozitor. Să-i fie iarăna ușoară!

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 539

Deși stau în casă și am tăiat multe ocupații cronofage, nu reușesc să scriu. E o tensiune în aer care mă împiedică să mă concentrez. Plus obișnuita singurătate. Nu, greșesc, izolare. Încrederea pierdută în cei câțiva prieteni și cunoscuți. Unul ar putea să-mi intre în casă și să-mi plaseze microfoanele. Și, dacă nu le găsesc nicăieri, înnebunesc. Nu reușesc să scriu. (...)

Ieri, la dl Paleologu. Distanța între miezul, atmosfera cartierului din Armească și vulgaritatea din maxi-taxi, cu femei care se ceartă gata să se bată după ce se jignesc îngrozitor. Tot mai străin în București atât de schimbat. E un sentiment de neaderență la un spațiu care mă cuprinde. Ies pe stradă și nu sunt acasă la mine. Nu recunosc locurile, deși sunt tot alea de ieri. Chiar dacă un detaliu, e al tău. E ca viața într-un hotel sordid, într-o gară. Un dormitor cu paturi suprapuse, o cantină, o sală de așteptare. Locurile unde te regăsești în orașul știut se micșorează și se împuținează. Când merg la dl Paleologu, într-oarecum în atmosfera bucurăsteană a copilăriei mele. (...)

Buduca văzut la Capsa. Vorbim vorbe, scenarii. Personaj fabulos, care trăiește în imaginație. Suprainteligent și labil.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

La liceu, în gazdă

În septembrie 1989 treceam în clasa a X-a; eram elevă la Liceul „A.T. Laurian” din Botoșani, la profilul „Informatică”, și tocmai împlinisem 15 ani. Vacanța mi-o petrecusem acasă, la Havârna, un sat aflat la vreo 60 de kilometri de Botoșani. Deși era destul de aproape de casă, până în oraș făceam cel puțin două ore, pentru că drumurile erau foarte proaste. Două ore dacă dispuneam de o

mașină. Iar la început de trimestru, când trebuia să mă duc la gazdă cu haine și mâncare, mergeam cu Dacia, la care ne cuplam mai mulți elevi, pentru că nu avea toată lumea mașină și nici benzină. În timpul trimestrului, mai veneam de vreo două ori acasă, mai ales că învățam și sâmbăta, iar autobuz direct până în sat nu era. Trebuia să luăm un tren personal până în Dorohoi, apoi să

alergăm la autogară, să ne îngrămădim, să dam din coate și să ne împingem, elevi și navetiști, copii firavi și oameni puternici, ca să reușim să urcăm în unicul autobuz care ajungea în Havârna după-amiaza. A doua zi trebuia să o luăm de la capăt, în sens invers, pentru ca luni să fim la prima oră la liceu.

(Continuare în pag. a II-a)

Caietul de bancuri

În 1989, Ileana Totir avea 50 de ani și era profesoară de limba română. Anii '80 au arătat așa cum au fost pentru Ileana datorită foștilor profesori. Fără aceștia, e foarte probabil ca viața să-i fi fost alta. Fiica lui Dumitru Totir, învățător, fost deputat PNT pe listele de Mehedintzi (1946) și director general în Ministerul învățământului. Își văzuse ultima dată tatăl în 1952. Până în 1970, când a primit certificatul de deces – datat sec 20 iulie 1953 –, nu a știut nimic despre tatăl care fusese lider al Mișcării Naționale de Rezistență.

Activități didactice și obștești

Cadru didactic în anii '80, Ileana Totir își amintește mai ales de extraordinara solidaritate dintre oameni. „De exemplu, mi s-a îmbolnăvit sotul. Am stat o lună jumătate cu el în comă, în spital. Elena Bărbulescu, sora lui Ceaușescu, n-a știut că eu lipsesc de la școală, fiindcă mă dădea afară. N-a știut. M-au acoperit colegii. Nu mi s-a oprit un leu. Tot salariul mi-a venit întreg. Ba, mai mult, copilul mi-a rămas acolo și a stat pe la colegi. Vreo trei săptămâni

a stat când la unul, când la altul.” Alteori, „când pleca Bărbulesca pe traseu, secretarele din inspectorat comunicau la școli: mașina numărul cutare merge pe drumul cutare”, și pe traseul respectiv toată lumea intra într-o agitație nebună, înfricoșătoare ca să nu fie surprinsă în situații periculoase.”

Una dintre sarcinile de serviciu a fost practica agricolă. „Odată eram la cules de struguri. Oficial, n-aveam voie să luăm un strugure, dar inginerii ne mai spuneau: «Luați câte doi struguri de fiecare». Pe traseu ne aștepta, ne bara drumul mașina cu inspectoarea Elena Bărbulescu. A controlat și copiii, și profesorii. La un moment dat, a palmuit o profesoară fiindcă avea un strugure în poșetă. Era soția inspectorului de limba și literatura română de la Slatina. Când a aflat ce s-a întâmplat cu soția lui, a făcut infarct și a murit.”

Pe lângă practica agricolă, se făceau cercurile pedagogice. Unul dintre acestea a fost în 1987, pe când se afla la Caracal. „Se adunau la noi în liceu profesori din județ. Unii plecau săraci la 4:00-5:00 dimineața ca să ajungă în oraș. Mâncăți sau nemâncăți. Pentru colegii aceștia pregăteam niște

sandvișuri și o cafea, pentru că și noi eram săraci. Atunci nu se găsea mâncare. Cărțile lui Octavian Paler sau cărți din literatura universală erau adevărate balsamuri pentru noi și se publică la un moment dat «Istoria religiilor» de Mircea Eliade. N-am găsit-o în librării și am întrebat-o: «Cine a prins „Istoria religiilor”? Vreau și eu să o citesc». O prinsese un singur elev, al cărui tată era secretar de partid la oraș. Și mi-a zis: «Eu o am. Q are tata. V-o aduc eu». «Și nu se supără»? «Ce să se supere, că habar nu are. A încercat să o citească, dar nu înțelege nimic». Și mi-a adus-o și o am și astăzi. A rămas la mine.”

Fumătorii și mortăciunile

În 1989, profesoara a găsit un caiet în care fiul său „colecta” bancuri politice. Știa ce poate urma! Când era profesoară la Liceul „Tudor Vladimirescu” din Târgu-Jiu, banurile se spuneau în cancelarie. Un coleg glumise că spațiul acela e pe din două – fumători și mortăciuni, ultimii fiind în vârstă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Îl judec pentru tâmpitul ăla de articol despre poetul Dragoș. Explicații fantastice, ca de obicei. Pe B. nu poți să te superi. Sare de la una la alta. (...) Să strângem manuscrisele scriitorilor" interziși. Să facem un almanah, „Salonul refuzaților”, îi amintesc scandalul cu almanahul „Metropol” prin '76 sau '77 la Moscova. Rămânem la vorbe, dar nu refuză ideea. Insistat, ar marșa. Trebuie să rupem tăcerea, altfel ne scufundăm și ne porcăim în proprii noștri ochi. Cădem de acord mai întâi cu o scrisoare desehisă. Cu Havel, bulgarii au strâns 101 semnături, cifră de vis la București. Ne plimbăm pe Calea Victoriei cu ceva de conspiratori. Hotărâm să ne vedem la cărculma de la scriitori, să mai vorbim. Ce dracu' o să iasă de aici?

Dacă revoluția bolșevică este un fenomen rusesc și tot ce s-a întâmplat aparține istoriei rușești, ce să înțeleg despre ce se întâmplă de aproape 50 de ani aici? Nici măcar de revoluție nu putem vorbi, ci de ocupație. O ieșire din istorie, o fundătură, o perioadă care nu e a noastră. Dar istoria românească este fragmentară, neorganică. La o generație-două o luăm iar de la început. Civilizația înseamnă și

șansa continuității. Măcar pe 100 de ani să nu ai dezastre istorice, să poți să te dezvolți normal. Adică legi, învățământ...

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii, Compania, 2002, p. 125-128

Coșmar azi-noapte: mă lup-tam cu un păianjen, simțindu-i labele păroase și acel miros specific amintind sobolanii, eram singură și îmi pierdusem vocea. În vis îmi aminteam de lecțiile de judo și am aruncat cu piciorul stâng în burta grasă a oribilei insecte, am invins și trebuia să arunc corpul departe ca nu cumva impresia a ceea ce a fost îngrozitor să rămână.

Toată ziua dată peste cap din pricina visului de azi-noapte. Am citit într-o carte de vise că păian-jenul e semn de ceartă, de viitoare procese. M-am pregătit sufletește pentru întâlnirile pro-gramate deja de două bănci, am exersat expresia feței mele în oglindă, închipuindu-mă în fața unui aparat abstract, pus bine la punct printr-un exercițiu in-delungat. A nu-mi arăta ne-liniștea și nici fragilitatea este esențială în fața autorităților care sunt extrem de brutale, într-un fel pervers, elegant.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 274-275

JURNALUL OMULUI SIMPLU

La liceu, în gazdă

(Urmare din pag. 1)

Cu o zi sau două înainte să înceapă școala, încercasem plase cu cartofi și făină, cu oale și cu borcane, cu cărți și caiete, eu și alți doi elevi de la alte licee din Botoșani, și stăteam ca sardelele în Dacie. Pentru clasa a X-a nu mai fusese nevoită să îmi caut gazdă, așa cum făcusem cu un an înainte. O colegă de clasă, care avea un apartament nou și imens, de patru camere, se oferise să mă țină la ea. Mama se chinuise și umpluse două genți imense cu de-ale gurii. Dar, atunci când am desfacut bagaje-le, am găsit câteva mere sau nuci și în geanta cu cărți, dovezi ale grijii ei nețărmurite. După ce începea școala, părinții găseau prilejuri, prin cunoștinții din sat care aveau treabă la oraș, să îmi mai trimită câte ceva de mâncare. Mama și sora îmi scri-au și scrisori, cu ultimele vești de prin sat și de acasă...Dragă Irina, îți scriu din fugă acest bilețel, deoarece trebuie să plec la școală. Îți trimitem câteva pachetele prin tanti Coca. Cred că ai primit scrisoarea de la mine. Dacă nu vii acasă, trimit-mi o scrisoare prin poștă. Astăzi este în sat concert de muzică populară. Vin: Mina Pislaru, Liviu Vasiliu din Teleorman și alții din diferite regiuni ale țării. Voi merge și eu. Pentru că săptămâna aceasta merge tanti Coca, Gelu va veni la mine săptămâna viitoare. Cu drag, surioara ta Carmen". Urma scrisoarea mamei, pe aceeași foaie de hârtie smulșă dintr-un caiet dictandor...Irina, ți-a scris Carmen esențialul. Vreau să te anunț că de luni mă apuc de puloverul tău la care am să lucrez cu drag și-am să-l termin repede. Îți mai dau luni sau marți un telefon. Te-am pupat, Nuți". În altă scrisoare, mama îmi spunea: „Îți trimit prin dă Zancu trei caiete studențești de matematică. Am cumpărat mai multe; dacă o să-ți mai trebuiască, să-mi scrii. Tu ce mai faci? Cu-am decurs întâlnirea cu colegii și tovarășii profesori? Cum ți se pare la început de trimestru? Ce gânduri mai ai ai gazda? Dar cu olimpiadele? Îmi pare rău că nu am putut să vin

și eu. Pe aici totul e bine. Aștept scrisoarea ta, așa cum ai promis. Te sărut cu drag și dor, Nuți". Tot de la ea am primit și următoarele rânduri: „Nu am putut să venim, deoarece diseară avem învățământ politic, apoi mai e și vremea asta nenorocită. Îți trimit ceva de mâncare, așa cum a fost vorba, și 500 de lei pentru gazdă și câțiva bănuți de cheltuială. Sărma-luțe să le pui într-o craticioară cu puțină apă și să le încălzești înainte de consum. Dulciuri – nu prea, nu am avut butelie. Poate vin eu joi și am să fac o prăjitură bună pentru atunci. Te sărut și... succes la teze”.

Despărțirea de părinți și de soră era dureroasă, deși știam că nu sunt atât de departe și că ne vom revedea curând. Pe de altă parte, așteptam cu nerăbdare să mă întâlnesc cu colegii. În septembrie fusese ziua mea, iar o colegă, Cristina, mi-a făcut cadou, imediat ce ne-am reîntâlnit la liceu, o culegere cu probleme de trigonometrie a lui Turtolui, pe care mi-o doream foarte tare și care erau greu de găsit. Cristina mă lua cu ea și cu mama ei la concerte de muzică clasică, care aveau loc în sala Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani. La unul dintre concerte a venit celebrul violonist Ștefan Ruha, care a cântat Paganini. Scrisesem în jurnal: „Concertul din seara asta s-ar fi potrivit mai bine unei zile vesele de primăvară. Întâi s-a cântat un „concerto grosso”, prelucrare de Viorel Munteanu după Muzicescu. A urmat apoi Vivaldi, „Concert pentru două viori și orchestră”, un intermezzo de Enescu și apoi un alt „Concert pentru două viori și orchestră” de Bach. Cele două viori au fost Octavian Răuți și Ștefan Ruha”.

Cu Rica mergeam la filme; cu ea am văzut „Zorba grecul”. Ne scri-am și scrisori în fiecare zi, deși stăteam de vorbă și la școală. Scri-am poezii și ne comentam reciproc operele. Iar cu toți colegii mergeam la așa-zisele „bairame”, organizate acasă cu ocazia aniversărilor, la care dansam toată noaptea.

Irina MUNTEANU

Cine l-a făcut academician pe Nicolae Ceaușescu?

(Urmare din pag. 1)

Lipsa de încredere în personalul bine pregătit din punct de vedere profesional, dar care nu se încadra în normele ideologiei comuniste, precum și penuria de cadre instruite au condus la dezvoltarea unui sistem bazat pe recrutarea forței de muncă din mediul rural și recalificarea acestuia în mod accelerat. Realizată strict pe criterii politico-ideologice, o asemenea acțiune a permis apariția în întreaga țară a unor impostori în funcții importante de conducere. Implicit, pagubele materiale înregistrate la nivelul societății au crescut exponențial, având efecte nefaste asupra eficienței muncii și a nivelului general de trai.

La începutul anilor '50, liderii comunisti români au adoptat o serie de măsuri pentru sporirea gradului de instruire a întregii națiuni. Astfel s-au înființat școli de alfabetizare, cursuri de pregătire profesională etc. Totodată, s-a pus accent pe pregătirea cu mai multă atenție a propriilor cadre, care erau implicate sau urmau să fie implicate în acțiuni de propagandă în folosul partidului.

Sistemul de educare a cadrelor partidului a fost însă grav afectat de ingerințele în actul de instruire a unor persoane aflate în vârful elitei PMR. Fenomenul respectiv s-a manifestat prin acordarea în mod arbitrar de titluri științifice unor propagandiști ai partidului. De exemplu, într-un referat întocmit la 30 noiembrie 1954, la Secția de Propagandă și Agitație a CC al PMR se invocă „nevoia urgentă de a avea cadre propagandistice cu titluri științifice”. Se trecea astfel sub tăcere că membrii elitei societății românești interbelice – care aveau titluri științifice și dovediseră competență în diferite activități – se aflau în închisori din motive ideologice. Pe rând, Leonte Răutu, Mihai Dalea și Pranoș Fazekas și-au dat acordul pentru ca o serie de persoane din nomenclatura PMR să primească urgent titluri științifice, deși nu îndeplineau

La aniversarea centenarului Academiei Române Ceaușescu sărbătorise abia un an de la preluarea puterii, și nici nu-și imagina că va ajunge vreodată academician FOTO: Fototeca online a comunismului românesc

condițiile legale.

În conformitate cu noua lege a învățământului, Comitetul pentru învățământul Superior al Impus, după model sovietic, folosirea termenului de „candidat în științe” în locul celui tradițional, de „doctorand”, considerat a fi „burghez”. Mai mult decât atât, la 30 noiembrie 1954, Leonte Răutu, șeful Secției de Propagandă și Agitație a CC al PMR, a solicitat aprobarea pentru „reducerea termenului de depunere a examenului minim de candidat (în științe – n.r.) de la doi ani la un an” pentru mai multe cadre ale partidului. Totodată, s-a cerut aprobarea pentru ca Leonte Tismăneanu, Paul Niculescu-Mizil, Grigore Cotovschi și Constantin Borgeanu, să prezinte dizertația fără examenul minim de candidat”. Cu alte cuvinte, cei menționați urmau să susțină o dizertație „peste rând”, fără să parcurgă

etapa examenelor prevăzute în lege.

Încălcare flagrantă a Legii Învățământului de Leonte Răutu nu s-a oprit la acel punct. Șeful Secției de Propagandă și Agitație a solicitat „să se probeze următorilor tovarăși să prezinte teza de doctorat fără a îndeplini cerințele titlului de candidat în științe: Barbu Zaharescu, Ștefan Voicu, Mihai Frunză, Silviu Brucan, Rachmut Ion”. Nomenclaturii comunisti menționați deveneau astfel infractori cu aprobarea conducerii partidului. Aceștia încalcău grav și sfidător prevederile Legii Învățământului, deși fusese modificată la începutul anilor '50 chiar de colegii lor de partid.

În concluzie, se poate afirma că deciziile liderilor PMR erau dominate de spiritul încălcării flagrante a legilor țării, de nesocotire a lor atunci când erau afectate interesele personale ale membrilor nomenclaturii de partid.

Aceștia doreau să beneficieze de privilegiul după ce, de exemplu, obțineau în mod fraudulos „pe bandă rulantă” și într-un interval de timp ridicol de scurt titlul de „doctor în științe”.

Manevrele angajaților – blocate de Gheorghiu-Dej

În ședința Secretariatului CC al PMR din 8 decembrie 1954, Leonte Răutu a susținut propunerile secției sale, iar Gheorghe Apostol, prim-secretar al CC al PMR, și secretarii CC ai PMR (Nicolae Ceaușescu și Mihai Dalea) au fost de acord cu acestea.

O lună și jumătate mai târziu, la reuniunea Biroului Politic al CC al PMR din 22 ianuarie 1955, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Emil Bodnăraș nu

au fost de acord să se acorde titluri științifice unor propagandiști PMR dacă aceștia nu respectau legile țării.

Din păcate, decizia lui Dej a blocat doar pentru moment încercarea unor nomenclaturisti din linia a doua a partidului de a obține în mod fraudulos titluri științifice. După decesul liderului suprem al PMR, atât Nicolae Ceaușescu, cât și soția sa, Elena, au fost de acord cu propunerile măgulitoare făcute de anumite persoane din anturajul lor. Acestea au înțeles „aspirările” noilor „stăpâni” și, în spiritul vremurilor pe care le trăiau, au încercat să le îndeplinească dorințele pentru a primi de la Ceaușescu noi privilegii sau pentru a le conserva pe cele deținute.

Stâlpii de susținere

Treptat, Nicolae și Elena Ceaușescu au devenit niște impostori în lumea științifică, niște „genii” care au obținut prin trafic de influență titluri științifice. Acestea le-au permis accederea în cel mai înalt for științific și cultural al țării. Punctul culminant al imposturii l-a constituit alegerea lui Nicolae Ceaușescu în calitate de membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România (11 iulie 1985).

Printre personalitățile cu nume de notorietate care nu s-au opus „invaziei” soților Ceaușescu în forul „Nemuritorilor” îi putem enumera pe foștii prim-miniștri Manea Mănescu și Ion Gheorghe Maurer, foștii miniștri Mihail Florescu, Alexandru Bărlădeanu, Vasile Malinchi și Nicolae Giosan. Împreună cu liderii din elita nomenclaturii de partid care dețineau titluri academice s-au aflat Ion Rachmut și Barbu Zaharescu. Ambii economiști din eșalonul „cenușiu” al PCR au fost nominalizați de Leonte Răutu în anul 1954 pentru a prezenta dizertații în scopul obținerii titlului de doctor în științe, fără îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute de lege. Un an mai târziu, Ion Rachmut și Barbu Zaharescu au fost aleși membri corespondenți ai Academiei Republicii Populare Române.

Epilog: La 26 decembrie 1989, la doar o zi după executarea lui Nicolae și a Eleni Ceaușescu într-o cazarmă din Târgoviște, membrii Academiei Republicii Socialiste România (sau ce mai rămăsese din ea) s-au întrunit și au hotărât retragerea tuturor titlurilor academice și onorifice oferite cuplului prezidențial în anul 1974, respectiv în 1985.

Dr Petre OPRÎȘ

Caietul de bancuri

(Urmare din pag. 1)

„La fumători era voie bună, se făcea cafea nechezol, dar pe ascuns că n-aveam voie să facem cafea în școală. În pauza mare, care dura cam un sfert de oră, serveam și noi câte un nechezol. Acolo, la fumători, se spuneau și bancuri politice. Și nu știm dacă cineva ne-a turnat sau era un microfon. În ziua aceea eu n-am fost, spre fericirea mea”. Cert este că toți colegii au fost interogați la securitate. „Cel mai dură fost admonestat profesorul de filosofie Purcea, un tânăr discipol al lui Nicolae Manolescu. El a fost avertizat, chiar amenințat că va fi mutat cu postul din Târgu-Jiu. Când venea directorul și spunea „A sunat, copiii”, profesorul Spătaru arăta spre tabloul lui Ceaușescu și spunea „Lasă-ne mă în pace, nu ne amărăște destul ăla? Ne mai amărăști și tu? Lasă-ne că auzim noi clopotelul”.

Un destin de adolescent s-a schimbat printr-o întâmplare. Pe marginea unui raport al lui Nicolae Ceaușescu, un elev făcuse însemnări precum: „Tâmpenie. Imposibil”. Probabil că altul l-a părat. „Când s-a supus la vot să fie sau nu exmatriculat, doar două persoane am ridicat mâna la abțineri. De frică au ridicat, dar nici eu n-am îndrăznit să mă opun. Am ridicat la abțineri. N-am îndrăznit. Ce s-a întâmplat cu copiii? A fost exmatriculat, inițial din toate școlile din

țară, pe urmă probabil s-au mai atențuit lucrurile”. În 1989, acest tânăr terminase teologia și ajunsesse preot.

Ce bancuri politice notase fiul ei în caiet? „Culmea tramvaiului: să meargă pe linia partidului (PCR)”; „Culmea emigrării: «Dragi tovarăși și prețini, aici Ioropa Liberă»”. „Sărăcia să moară, ceașua să trăiască”; „Altă culme: Sărăcia să moară, ceașua să trăiască din meditații la chimie”; „Culmea crizei economice în România: să economisim oricât de mult ne costă”; „Dispare doamna. În culmea disperării, domnul primește un telefon de vama: «Tovarășul Ceau a venit una și zice că e doamnă. Îi dăm drumul? De unde știm că e ea?»; «Întrebați-o de formula apei». «N-o știe». «Atunci ea e»; „Reclama? Sufletul comerțului. Și comerțul? Sufletul”.

Deși trecuse împreună cu toată familia (mama și cei cinci frați) prin dificultăți, meseria de profesor a ajutat-o să fie optimistă. „Elevii mei au fost copiii mei, nu elevi. Acest lucru mi-a dat satisfacții foarte mari. Chiar dacă am început-o greu: sefă de promoție, trimisă prin repartitie într-un loc în care de la gară până în sat erau trei kilometri. Dar când am plecat din satul acela, toată clasa m-a condus la gară ca să-și ia rămas bun de la mine. Acestea sunt niște satisfacții în învățământ pe care puține meserii ți le dau”.

Nicolae DRĂGUȘIN

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Din partea României au asistat la convorbiri Ion Stoian (secretar al CC al PCR) și Ioan Totu (ministru al Afacerilor Externe). De cealaltă parte a mai participat Abdul Wakil (ministru al Afacerilor Externe). S-a discutat pe temele „fierbinți” ale acelor vremuri. Dezarmarea, asigurarea păcii, rezolvarea problemelor subdezvoltării, instaurarea unei noi ordini economice internaționale și rezolvarea situației din Afghanistan au fost pe agenda de lucru a celor doi președinți de stat.

Dejun și toasturi

După terminarea convorbirilor oficiale, Ceaușescu a oferit ospatelui afgan un dejun, la care au participat și membri ai Consiliului de Stat și ai Guvernului. S-a toastat, așa cum se obișnuia, în cinstea „bunelor relații de prietenie”. În plus, președintele

român a anunțat finalizarea negocierilor dintre cele două țări pentru deschiderea de ambasade în capitalele București și Kabul. A trimis și câteva săgeți către SUA, Arabia Saudită și Pakistan, fără a menționa stătele care se amestecau în afacerile interne ale Afghanistanului. „Țările care mai acordă sprijin militar unor forțe de opoziție trebuie să renunțe la aceasta”, a declarat Ceaușescu. La fel a procedat și omologul său străin, care a denunțat atacurile cu rachete asupra conaționalilor săi civili. „Domnule președinte, cu gândirea dumneavoastră luminată și cu influența de la bucurăți în rândul conducătorilor lumii, precum și pe lângă președintele în funcțiune a mișcării de nealinie, puteți avea, fără îndoială, un rol important în soluționarea pe cale pasnică și politică a problemelor din Afghanistan”, a mai spus Najibullah. Era probabil printre puținii lideri mondiali care mai credeau, în 1989, în capacitatea lui Ceaușescu de media-

tor. După dejun, președintele afgan a părăsit România. L-au condus la aeroport Manea Mănescu (vicepreședinte al Consiliului de Stat), Ion Stoian și de Ioan Totu.

Victorios la Jalalabad

Mohamed Najibullah era al patrulea președinte al Republicii Democratice Afghanistan. Se născuse

în tribul Ghilzai Paştun. În tinerețe se exilase în Europa, dar s-a întors la Kabul o dată cu intervenția sovietică în Afghanistan (1979). S-a „remarcat” în fruntea poliției secrete, temuta KHAD, despre care se știa că tortura și executa adversarii politici. Din 1986, a devenit secretar general al PDP și președinte al țării. A obținut, printre altele, retragerea trupelor sovietice (1987). Față de rebelii musulmani a adoptat o atitudine împaciuitoare, oferindu-le poziții în Parlament și Guvern. Cum ofertele sale au fost respinse, a declanșat ofensiva împotriva mujahedinilor. În primăvara anului 1989, forțele fidele lui Najibullah au obținut victoria la Jalalabad. La întâlnirea cu Ceaușescu, liderul afgan s-a prezentat dintr-o poziție favorabilă. Războiul civil a continuat însă până în 1992.

Emisarul lui Mubarak

Tot vineri, președintele RSR l-a primit și pe Mohamed Abdel Halim Abu Ghazala, trimisul special al Egiptului. Prin intermediul emisarului, Nicolae Ceaușescu și

Hosni Mubarak au schimbat mesaje de salut și urări de sănătate. Vizita a avut și un caracter informal. Ghazala i-a relatat lui Ceaușescu amănunțit despre evoluția politică a Orientului Mijlociu. Pe lângă cei doi, la discuții au mai participat Ilie Văduva, consilierul președintelui român, Atef Mohamed Ebeid (ministru pentru problemele Consiliului de Miniștri și ministru secretar de stat pentru Dezvoltare Administrativă) și Saad Aboulkheir (ambasadorul Egiptului în România).

Implicat în „proiectul T”

Mohamed Abd al-Halim Abu Ghazala era fostul ministru al Apărării. Devenise al doilea om din „țara piramidelor”, rivalizând în popularitate cu președintele Hosni Mubarak. Fusese demis din funcție cu câteva luni înainte, din cauza unor acuzații despre importuri ilegale de arme provenind din Statele Unite ale Americii. În acei ani, Egiptul dezvoltase, împreună cu Ar-

gentina și Irak, „proiectul T”, program militar bazat pe rachete cu rază de acțiune de 900 km. Pentru a-l supraviețui mai ușor, Mubarak l-a transformat pe Ghazala în consilierul său personal.

Energie pentru comunele sucevene

„Oamenii muncii” din Suceava au trimis secretarului general o telegramă. Se reușise asigurarea energiei electrice pentru cinci comune din județ (Panaci, Șaru Dornei, Dorna Arini, Poiana Ștamppei și Dorna Căndrenilor). Căea centrală hidroelectrică fusese inaugurată în fiecare comună. „Produc suplimentar, față de necesarul acestor localități, o cantitate de energie de 10.800 MWh”, se scria în telegramă. Nici sursele neconvenționale nu au fost uitate. „De asemenea, au fost realizate 77 de instalații de biogaz, șase pe baza folosirii energiei vântului și 12 solar. În prezent, alte lucrări de acest gen se află în curs de finalizare.”

Florin MIHAI

Dezamăgit de contactul cu „lumea bună” a Bucureștilor, unde i s-a spus fără ocoliș că la Arte Plastice se intră doar cu bani și relații, viitorul sculptor s-a întors acasă și a lucrat porțile și ușile bisericii de la Ghelari FOTO: Arhiva personală Benone Olaru

CIOPLITOR PENTRU CASA POPORULUI

(Urmare din pag. 1)

Aveam o daltă semirotondă cu care din câteva mișcări făceam o bilă foarte repede. Acum a venit el la mine: «Benone, dar cum faci tu așa de repede?!». I-am răspuns «Te uiți la model, îl vezi și faci!». Au ajuns să mă aprecieze, pentru că făceam totul cu pasiune.” Fiecare pietrar avea un poanson, un număr, pe care îl pune pe fiecare piesă lucrată. Însemnul era în zona de montaj, pus în zona care nu era vizibilă. Semnul era doar pentru ca, în eventualitatea în care nu era bună lucrarea, să știe a cui era piesa, ca un fel de control. Apoi s-a trecut la lucrări pentru interioarele Casei Poporului. La Simeria se executau începând de la balustradă până la stâlpii care ieșeau în relief din perete, ce aveau caneluri, capitulul de fruze, frizele, brăiele, tot ce era din marmură și se monta pe perete.

„No să intri niciodată!”

În paralel, Benone Olaru continua să învețe pentru facultate. S-a mutat în căminul de nefamiliști al întreprinderii. Petrecea multe ore în Parcul Dendrologic, care era în apropiere. Șeful de secție l-a ajutat cu un atelier pe care îl avea la o școală. La facultate erau patru-cinci locuri, dar un examenul era pentru București, iar în următorul pentru Cluj-Napoca și mai exista o secție de seral la Iași. „La Marmura Simeria veniseră trei absolvenți de la Iași, Rudi, Borni și Miksa. Ei nu știau să cioplească. Eu le arătam să cioplească în marmură și ei mie desenul și modelajul. Era mult de lucru și am vrut să îmi iau concediu de odihnă. Șeful nici n-a vrut să audă. Am zis că îmi iau o lună de concediu fără plată. Mai mult, primisem decizia să fiu maistru. Nu știam ce să fac, era un loc bun de muncă, doar controlai și arătai cum se face. Am hotărât să plec și mi-am dat demisia. Mi-au zis că mă primesc înapoi dacă nu intru, dar am răspuns că nu mă mai întorc de unde plec.” Cu economiile dintr-un „n s-a dus la București să se pregătească cu sculptorul Radu Aftenie. Prietenii mei mi-au atras atenția să nu îi spun că știu să cioplesc, pentru că mă va pune la muncă. Bineînțeles că nu exista garanția că voi intra. S-a întâmplat ceva. Mai erau trei-patru zile până la examen și sculptorul a primit un telefon. Cineva îl amenința că îl dă în judecată, că îl bagă la închisoare, pentru că nu i-a terminat un monument funerar. Se certau rău. A început să fie agitat, dădea telefoane, nu găsea pe nimeni, erau toți plecați. I-am zis că o fac eu. La

care el: «Cum să o faci tu, că nu știi să lucrezi piatră?». I-am spus că știu, că am lucrat la Marmura Simeria. A stat și s-a gândit: «Nu ți-ai da-o, că n-am încredere, dar nu am altă soluție!». Am pus o singură condiție, cerându-i să mă lase în pace cât timp lucrez. A fost de acord, m-am apucat să lucrez, dar el se uita pe geam. Eu dau foarte tare în piatră și s-a speriat că stric totul. Am terminat-o în două zile. «Ești foarte bun! Tu meriți să intri la sculptură, dar anul acesta nu intri, pentru că trebuie să îl bag pe fiul pictorului Ilfoveanu. Ai bani?». Pentru că răspunsul a fost negativ, a continuat: «Uite cum facem, tu lucrezi la mine tot anul și strângem banii și îi dăm la cine trebuie ca să intre la facultate». Mi s-a părut că trebuie să dau bacșiș și i-am spus că așa ceva nu fac. A răbufnit: «Băi, provincialele, așa n-o să intri niciodată. Până când vrei să dai la facultate?». Am zis: «Până când o să calc pe barbă, dar lucrul acesta nu îl fac». «Toți cei care sunt aici au intrat cu pile, cu bani». Dacă a văzut că am continuat așa, mi-a spus să fac cum vreau. Nu am intrat nici în 1989 la facultate!

La biserică, la Ghelari

Benone nu s-a mai întors la Marmura Simeria. L-a căutat pe părintele Florea de la biserică din Ghelari. Acolo, câțiva artiști lucrau la porțile de la intrare, care veneau sculptate, la ușile bisericești etc. Era foarte mult de lucru. „Părintele de la Ghelari, Florea, era un om extraordinar. Aveai impresia că stai de vorbă cu sfinții. M-a angajat. M-am mutat într-un soi de chilie. Am început să lucrez cu doi artiști, absolvenți de facultate, Horia Gherghina și Dan Virgil. Eu am făcut ușa proorocului Ilie. Atunci am avut primul meu contact cu arta sacră. Părintele ne-a dat mână liberă. Mă trezea dimineața doar pe mine. Mai exista un grup de vreo cinci persoane care lucrau poarta cea mare, în frunte cu Marian Zidaru. Ei aveau alt regim. Părintele m-a rugat să lucrez cu Zidaru, m-a rugat să trec acolo, pentru că se scuseră deja trei ani și voia s-o vadă gata. Marian Zidaru mi-a zis că ei au un regim special, cu o masă pe zi, de post, rugăciune și, în plus, trebuia să îmi las părul mare și barbă. Am spus că accept doar ultima condiție și așa am început să lucrez cu ei.” A mai rămas la Ghelari până în 1990. A intrat la facultate, iar din 1996 locuiește în Italia. A făcut zeci de lucrări, iar ultima este unicat în lume: fântâna Sfântului Ioan Botezătorul, din granit de Uruguay.

Mondalise HIHN

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Ofițerii, cu urechile la telefon

8.09.1989
UM 5/T
Strict secret
Nr. 321280
Exemplar unic
9.09.1989
0800/112
Post 22/25
„Iorgu II”

ORA 18:35 chemată
Iulian vrea să discute cu Coli și mama acesteia îi spune că este în Militari la mătușa ei.

ORA 18:42 chemată
Adrian îi propune lui Coli să vină pe baza CFR, unde au fost aseară. Ei au magnetofon

și ascultă muzică. Coli se scuză că este foarte ocupată. Adrian promite încheiere că are s-o mai sune mâine.
ORA 20:41 chemată
Coli este sunată de sora ei care întreabă ce fac. Coli spune că mama este la baie. Cetățeanca o roagă să-i spună mamei ca mâine să o scoale la ora 5:00.
Adnotare Deleanu (colonel de securitate, n.r.): Nu e Argentina? 11/9
ORA 21:35 chemată
Maria îi reproșează lui Coli că n-a mai sunat-o și aceasta spune că a pierdut numărul de telefon.
Maria relatează că își serbează ziua și dacă vrea poate veni și ea.
Coli îi urează „La mulți ani!” și adaugă, „că

nu poate merge la ea, pentru că s-au întâmpnat multe.

Ea s-a certat cu Ela care a mâncat bătaie de la un tip.

Ela i-a spus lui Sandu lucruri urâte despre ea (Maria) și că vorbește urât despre el.

Coli relatează că a lămurit-o pe Maria și toți o așteaptă la „cotitură”.

Maria insistă să vină la ea, că are un băiat singur.

Coli regretă că nu poate și mai ales că este târziu.

9.09.1989
Red. Lt.col. M.V.

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

CURSUL DE JURNALISTICĂ (29)

Redactarea știrilor

II. Pregătirea pentru a redacta

Mai întâi trebuie pusă ordine în materialele pe care le-a cules reporterul sau pe care le-a primit secretarul de redacție de la diferite surse. Trebuie revăzute în mod critic, evaluată importanța și interesul ce-l contin și alese cele care se vor publica. Ziaristul care se pregătește să redacteze o știre dispune de două feluri de materiale: primele se referă direct la eveniment (reporterul dispune de propriile sale note, iar secretarul de redacție de telegramele și copiile reportajelor făcute de reporter), celelalte materiale sunt cele care vor completa informația facilitând înțelegerea semnificației știrii. Ele se referă în principal la evenimentele anterioare sau paralele care au influențat evenimentul relatat sau care s-ar putea conjuga pentru a da un rezultat previzibil. Acest fel de materiale sunt luate din arhive, biblioteci, de la agențiile de features (articole mai complexe decât o simplă știre) sau din memoria ziaristului. Această memorie nu este infailibilă și nu poate asigura toate detaliile, precizările dorite, însă trebuie să fie suficient de bună pentru a conduce cercetările în arhive în mod eficient și pentru a evita pierderea de timp cu consultarea unor dosare voluminoase.

Materialele astfel adunate trebuie triate, deoarece nu toate vor putea fi reluate în articolul sau articolele care vor constitui știrea comunicată cititorului. Criteriile de triere a acestor materiale sunt cele prezentate mai înainte: actualitate, semnificație, interes. Cu alte cuvinte, ziaristul reține ceea ce este nou și necesar în înțelegerea evenimentului și care va atrage atenția cititorilor săi. În plus, el se asigură că informația sa este completă și că răspunde celor șase întrebări elementare.

III. Construirea articolului

Ultima etapă dinaintea redactării, este, în cazurile mai simple, simultană cu ceea ce am denumit pregătirea pentru a redacta. În toate cazurile, în această etapă, se poate descoperi o ultimă carență printre materialele adunate și atunci se reia pregătirea pentru a redacta. Dacă pregătirea pentru redactare este ultima fază a primei etape a muncii ziaristului – a se informa și a înțelege – construirea articolului este prima fază a celei de-a doua etape din activitatea ziaristului: a informa și a face să se înțeleagă. Se înțelege că această fază trebuie să răspundă înainte de toate imperativului de claritate. Această regulă este aplicabilă de altfel oricărui stil specializat, al oratorului, al jandarmului care

redactează un proces-verbal, cât și al ziaristului. Însă, dacă textul prezentat într-o conferință trebuie să fie clar doar pentru auditoriul care este relativ la curent cu tema tratată sau dacă este suficient ca un proces-verbal să fie inteligibil pentru superiorii celui care-l întocmește sau pentru magistrați, articolul de presă trebuie să fie comprehensibil pentru oricine, oricare ar fi subiectul, asta cel puțin în presa de informare în masă. Din această cauză, ziaristul recurge la mijloace simple care vizează să faciliteze lectura și să permită cititorului de presă să cunoască esențialul printr-o simplă privire aruncată peste articol. (...)

Primul dintre aceste mijloace, la care se recurge semiobligatoriu, este „atacul” numit și șapou („chapeau” – scurtă introducere așezată la începutul unui articol de ziar sau revistă). Acesta este primul element al unui articol. În cazul unei știri, el conține esențialul informației: ceea ce este mai nou, mai semnificativ și mai interesant. Dacă articolul este lung, redactorul va dezvolta unul câte unul diferitele elemente ale șapoului; dacă articolul este scurt, el va adăuga doar detaliile complementare. În toate cazurile, cititorul trebuie să primească încă de la primele rânduri maximum de informații. Dacă subiectul îl interesează el va continua lectura; dacă nu, cel puțin el va fi pus la curent cu noutățile. În plus este util să se includă în șapou elementele care pot fi schimbate între momentul redactării și cel al tipăririi ziarului. Când este cazul se poate rescrie și astfel se actualizează întregul articol. Trebuie evitată repetarea acestor elemente în cuprinsul articolului. În cazul unei catastrofe, de exemplu, bilanțul este prezentat în șapou. Dacă este nevoie să spui mai multe despre acest bilanț, aceasta se poate face sub forma: „La ora 19:30 se înregistrau 15 morți și 24 de răniți”. Acest enunț rămâne adevărat, iar dacă bilanțul se schimbă va fi suficient să se rectifice cifrele în șapou. În cazul unei anchete, al unui reportaj sau al oricărui articol care nu este propriu-zis nici știre, nici comentariu, șapoul se poate supune aceluiași reguli. Totuși, cel mai adesea el vizează introducerea cititorului în miezul subiectului printr-o descriere sau printr-un citat semnificativ. Comentariul este singurul gen ziaristic care tolerează o introducere clasică, iar șapoul acestuia enumeră faptele principale care vor fi studiate.

Corpul articolului se supune atât regulilor construcției clasice, dar și altor

reguli folosite cu scopul de a permite modificări de ultimă oră și de a menține trează atenția cititorului. Un articol trebuie să fie format dintr-o suită de elemente imbinabile astfel încât, dacă trebuie introdusă o știre de ultimă oră, acesta să poată fi scurtat scoțând câteva elemente. La aceasta se adaugă imaginea „piramidei inverse” care cere plasarea elementelor în ordinea importanței descrescând. Prin aceasta se ușurează munca secretarului de redacție care, în caz de nevoie, va putea scurta ultimele aliniate fără a mai căuta în articol pasaje mai puțin importante.

Astfel, cititorul care nu termină articolul de citit nu va pierde decât niște elemente secundare. Această regulă este însă mult mai relativă decât precedentă, neaplicându-se cu adevărat decât la articolele scurte. Când articolul depășește două sau trei sute de cuvinte este necesar să se reactiveze atenția cititorului. Ca să nu devenim plictisitori trebuie să păstrăm câteva elemente secundare, dar interesante pentru a le repartiza în corpul textului la fel cu elementele considerate necesare.

Dacă un editorial sau o anchetă au nevoie în mod normal de o concluzie, aceasta nu este necesară în cazul unei știri. Un articol de mai puțin de trei sute de cuvinte se termină în general foarte simplu, cu elementele cele mai puțin importante ale știrii. Autorul unui articol mai lung va fi atent cum îl termină, evitând orice concluzie explicită care ar transforma informația în comentariu. El se va termina adesea cu un detaliu caracteristic atmosferei evenimentului printr-o ipoteză privind cauzele sau consecințele, citând comentariul unui martor (...) însă este imposibil să definești exact încheierea unui articol, care variază în funcție de conținutul evenimentului, de elementele de care dispunem. Important este să rezervăm din materialele adunate pe cel care pare mai adecvat pentru încheiere.

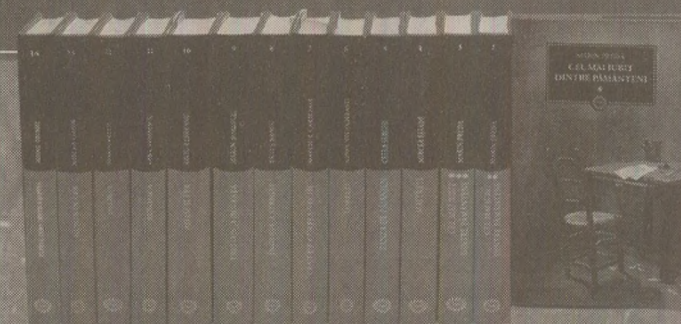
În rezumat, construcția ziaristică vizează obținerea unei cât mai bune înțelegeri de către cititor. Oricare ar fi procedeele (și se pot găsi mereu altele noi), scopul lor este să scoată în evidență elementele frapante ale informației, fie că este vorba despre elementele esențiale ale știrii sau despre detaliile menite să explice sau să trezească curiozitatea cititorilor.

Fragment din „Tehnica scrisului”, Caiet Documentar editat de Catedra de teorie și practica presei a Academiei de Studii Social-Politice, p. 266-269

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL**
NATIONAL

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

Concert la lumina lumânării

Maria Dragomiroiu n-a ieșit din țară în 1989. „N-am fost plecată în străinătate în acel an și nici înainte. De altfel, nici nu mi-am dorit, nu m-am zbatut pentru asta. Niciodată nu mi-a plăcut să plec prea departe de casă. N-am fost prea pasionată de călătorii, nu sunt o împătimită a deplasărilor, cred că sunt printre puținele persoane care nu sunt inebunite după străinătate.” Cel puțin cunoscut însă este ce a descoperit artista ulterior, și anume că primea de fapt invitații să cânte „afară”, însă acestea erau oprite de cineva pe undeva.... „Am ieșit din țară pentru prima dată după 1989 și am aflat absolut întâmplător că fusesem invitată și încă de multe ori să cânt prin alte țări, dar li se spunea ba că nu pot să vin, ba că nu sunt disponibilă, ba că sunt bolnavă. Am descoperit astfel că m-au invitat în Israel, de exemplu, prin ARIA, dar eu nu știam nimic despre acele invi-

tații. Dar nu-mi pare rău. Prefer să-mi fac prieteni noi aici, să merg cu soțul meu prin țară, prin diverse locuri în care pot să mă întorc repede acasă. Oricum, eram cam tot timpul pe drumuri prin țară, dar cel puțin reușeam să mă întorc de fiecare dată când mi se făcea dor de cei apropiați. Prin țară, doamna muzicii populare pleca tot timpul. Iar publicul o primea cu toată stima. „Toate casele de cultură făceau spectacole. Își luau câte un cap de afiș și își făceau astfel „planul”. Făceau un turneu prin județ, prin municipii, comune, cu orchestră locală și cu dansatori, spectacole care durau câte o săptămână. Tot timpul erau spectacole. Era bine organizat, deoarece existau casele de cultură, cămine culturale care vindeau bilete prin syndicate. Acestea erau bine organizate și funcționau perfect.”

Multe și mărunte s-au mai întâmpnat

în 1989. „Îmi aduc aminte chiar o întâmplare hazlie oarecum. La un moment dat eram pe la Iancu Jianu, în Gorj și s-a luat curentul chiar înainte de spectacol. Cum spectacolul nu putea fi amănat, lumea fiind deja în sală, am cântat la lumina lumânării și la cea a lanternelor. Am cântat «la rece» cum se spune. Se auzea încet, dar lumea a apreciat efortul. Chiar îmi este dor de acest gen de spectacole, la care se cânta relativ încet, nu bubuiaau boxele, așa cum se întâmplă acum. Sunt amintiri superbe. Când ne duceam în câte o localitate mai mică se aduna toată lumea bună – primarul, notarul, doctorul, învățătorul din sat. Înainte sau după spectacol puneau o masă mare... Tânșesc după astfel de momente frumoase. Erau turnee cât cuprinde și mi-e tare dor de tihna de atunci”, povestește artista.

Cătălina IANCU

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

România nu a fost invitată la festivalul comuniștilor italieni

România, Cehoslovacia și China nu au fost invitate la Geneva, la festivalul Partidului Comunist Italian (PCI). PCI a explicat aceste absențe prin tipul de guvernare represivă antidemocratică practicat în aceste țări. PCI și-a exprimat, în schimb, solidaritatea față de victimele regimurilor comuniste dictatoriale, susținând disidenții (de exemplu, a favorizat revenirea cehoslovacului Alexander Dubcek pe scena politică europeană) și a luat atitudine față de regimul inuman practicat în România de Nicolae Ceaușescu.

Partidul Comunist Italian insistă asupra reabilitării politice a lui Dubcek, publicând în cotidianul partidului un lung articol, redactat de acesta, articol în care el saluta acțiunile prin care era condamnată invazia din 1968 de liderii polonezi și maghiari actuali (succesorii participanților de atunci). Dubcek le-a luat apărarea în fața criticii venite de la Praga și a insistat asupra nevoii ca regimul din Cehoslovacia să intre în dialog cu „cei aproape o jumătate de milion de comuniști reformiști, care astăzi reprezintă partidul exilaților”.

Conducerea PCI a declarat că are încredere că timpul curge în favoarea lui Dubcek și în defavoarea regimului „normalizat” de la Praga. Antonio Rubbi, responsabil oficial cu afacerile interne al Comitetului Central, a spus: „Imre Nagy a fost reabilitat în Ungaria. Andrei Sakharov este membru al Congresului Deputaților Poporului din Moscova. Cum este posibil ca Dubcek să continue să fie interzis la Praga?”. Cât despre România, vremea în care PCI se abținea să critice regimul lui Nicolae Ceaușescu din cauza poziției sale independente față de Moscova a trecut. Acum, purtătorul de cuvânt al partidului denunță absurditatea sistemului său opresiv, în timp ce „Unita” propune o platformă pentru militanții anticeaușiști exilați, cum ar fi, de exemplu, Grigore Arbore Popescu. Renzo Foa, redactor-șef adjunct al cotidianului partidului, a denunțat regimul pentru: „Devastarea fizică și morală a poporului lipsit de hrană și de servicii sociale și ținut sub control strict multumită unui puternic aparat de supraveghere și represii care reprezintă o castă privilegiată ce răspunde în fața unei ierarhii care este încă și mai limitată și identificată cu numeroasa familie a lui Nicolae Ceaușescu, a Eleni Ceaușescu și cu clanul lor”. Festivalul „Unita” i-a furnizat, pur și simplu, Partidului Comunist Italian o șansă convenabilă pentru a clarifica faptul că nu va fi împiedicat de vreun sentiment de solidaritate fraternală și că va denunța metodele represive ale regimurilor care au încetat, de mult, să mai reprezinte vreun model pentru el.

Douglas Clark
Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

În vremurile bune, Ceaușescu era primit în Italia cu onorurile cuvenite unui șef de stat FOTO: Arhivele Naționale

RESTITUIRI

Protestul diplomatului Dumitru Mazilu, în presa străină

(Urmare din pag. 1)

Lipsit de libertate

Din 1987, autoritățile române refuză să îl lase pe Mazilu să părăsească țara, împiedicându-l să își prezinte observațiile subcomisiei de la Geneva în persoană. La început, românii spuneau că profesorul Mazilu acuza probleme de inimă și starea sa este prea sensibilă pentru a călători. Dar anul acesta au transmis subcomisiei, alcătuită din 26 de experți independenți numiți de propriile guverne, că profesorul Mazilu „nu mai este capabil din punct de vedere intelectual” să pregătească raportul. Într-o notă către subcomisie, guvernul României citează diverse articole din anii '70 semnate de Mazilu în care este laudativ la adresa lui Ceaușescu și a politicilor sale. Comparând pozițiile sale oficiale de atunci și de acum se poate pune sub semnul întrebării „integritatea sa intelectuală și morală”.

Profesorul Mazilu devine o figură mitică pentru mișcarea de încurajare a respectării drepturilor omului în estul Europei. La intrarea din acest an a Comisiei ONU pentru drepturile omului, Uniunea Sovietică și aliații săi, cum le este obiceiul în ultima perioadă, nu au srit în apărarea României, permițând comisiei să voteze pentru darea în judecată a României în fața Curții Internaționale de Justiție pentru lipsirea profesorului Mazilu de libertate, violându-i astfel drepturile diplomatice conferite unui oficial ONU. România încearcă acum să cenzureze pozițiile centrului ONU pentru drepturile omului, secretariatul său fiind cel care pregătește intrările în subcomisiile și a Comisiei pentru publicarea raportului.

Profesorul Mazilu spune că Guvernul român a exportat cea mai mare parte a alimentelor din țară, scăzând în mod deliberat standardele de viață pentru a putea plăti datoria externă a țării. Descrie lipsurile severe și sărăcia apăsătoare pe care le îndură românii.

Contrastând cu această situație, Mazilu spune că Ceaușescu și ceilalți oficiali trăiesc „într-un lux și o bogăție de neimaginat”.

L-a atacat pe Ceaușescu și cu privire la programul său agricol, prin care satele tradiționale sunt distruse, iar țărani sunt relocalizați în centre agricole moderne. Micii fermieri sunt distruși, iar gospodăriile lor strivite cu buldozerul, Mazilu spunând că acestea sunt văzute de regim ca „o sămânță a burgheziei liberale care încă mai perpetuează forme ale proprietății private”.

Istoria ținutului anexat

Tot la 30 august 1989, Le Monde scria despre situația Republicii Sovietice Moldovenești într-un articol intitulat „Moldova, fosta Basarabie românească”.

Moldova este cea mai mică din cele 15 republici socialiste sovietice. Mărginită la vest de frontiera cu România și înconjurată la nord, la sud și la est de Ucraina. Independentă la mijlocul secolului al XIV-lea, apoi rând pe rând sub dominație ungurească, tătară, turcă și rusă, Moldova, numită și Basarabia, a avut o istorie agitată. În 1917 devine republică autonomă a Federației Republicilor Socialiste. Un an mai târziu sunt tăiate toate legăturile cu URSS; este proclamată o republică moldovenească independentă care se unește cu România. Această unire este recunoscută de Tratatul de la Paris din 1920. ()

Ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov din august 1939, URSS își face cunoscută intenția de a anexa Basarabia. Unul din protocoalele anexă ale pactului de neagresiune dintre Germania și URSS stipulează: „În ceea ce privește Europa de Sud-Est, partea sovietică a atras atenția asupra interesului URSS-ului pentru Basarabia. Partea germană își declară lipsa totală de interes pentru această regiune”. La 27 iunie 1940, URSS lansează României un ultimatum cerându-i să cedeze, pe lângă Basarabia, un alt teritoriu românesc, Bucovina de Nord, sub pretextul că o parte a populației este ucraineană. Hitler se declară „stupefiat” de această nouă cerere, contrară tuturor acordurilor cu Stalin. Cu toate acestea, România se supune: la 28 iunie 1940, trupele sovietice ocupă teritoriul și în august se creează Republica Socialistă Moldovenească, formată din Bucovina de Nord și Basarabia. Dar un an mai târziu, România intră alături de Germania în război împotriva URSS și recupără Basarabia. Sovieticii o recuperează în primăvara lui 1944. În 1947, România recunoaște anexarea sovietică. Moldovenii reprezintă 64% din cele 4,2 milioane de locuitori, ucrainenii 14%, rușii 12%. În orașe, proporția populației moldovenești este mult mai mică, reprezentând doar 43% din populația Chișinăului.

RESTITUIRI

Criza economică grăbea negocierile pentru formarea unui nou guvern la Varșovia

Raportul Ambasadei României la Varșovia către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășului Constantin Oancea, adjunct al ministrului, CC al PCR - SRE,

Din discuțiile cu K. Ortowski, adjunct al șefului secției Externe a CC al PMUP, și J. Makosa, directorul DR I din MAE polonez, referitoare la situația internă din Polonia, informăm următoarele:

Lupta pentru obținerea unei situații cât mai avantajoase în Guvern, practic lupta pentru putere în Polonia, continuă și se duce între principalele forțe politice PMUP și „Solidaritatea”. PMUP – după ce a făcut destule greșeli, ultima și cea mai mare fiind cea de la „Masa rotundă”, unde de fapt a abdicat de la putere, pentru că era cunoscută influența „Solidarității” în rândurile clasei muncitoare – s-a trezit la luptă și se zbate din răspuneri pentru a nu fi eliminat definitiv de pe scena politică de „Solidaritatea” care, fiind sprijinită din plin de Biserica Catolică, a reușit să determine trădarea celor două partide politice – Partidul Țărănesc Unit și Partidul Democrat – foste aliate ale PMUP, iar pe de altă parte să și apropie celelalte forțe și grupări politice (este adevărat prin promisiuni pe care nu se știe dacă le vor realiza).

K. Ortowski a spus că în conducerea partidului a fost și continuă să fie mult controversat momentul „Masa rotundă”, în care se apreciază că PMUP a abdicat de la putere. „Bătrânii” din partid au rămas pe poziția de a nu se accepta colaborarea cu „Solidaritatea” (o parte din aceștia au plecat din conducerea partidului), președintele Jaruzelski însă a explicat că altă cale nu este decât colaborarea cu „Solidaritatea”, întrucât PMUP și-a pierdut de mult baza de masă.

Cei doi interlocutori au menționat că este greu de prevăzut sfârșitul acestei lupte, dar majoritatea înclină să creadă că „Solidaritatea”, care se va transforma într-un partid politic (Partidul Național Creștin-Democrat), va reuși, într-o perspectivă nu prea

îndepărtată, să preia rolul partidului de forță politică conducătoare. Ei au subliniat că este greu să pună baza pe spusele lui Walesa, care o dată vorbește despre necesitatea redresării economiei naționale în interesul clasei muncitoare prin construirea unei societăți a unui „socialism uman”, iar altădată declară că Polonia va fi primul exemplu de trecere de la socialism la capitalism”.

În prezent, în conducerea centrală a PMUP și în unele voievodate au apărut câteva cadre tinere, de circa 40 de ani, care vorbesc despre o luptă pentru regenerarea și consolidarea PMUP, care va fi consfințită la viitorul congres, în pregătire, dar aceștia introduc teze și idei privind structura, ideologia, tactica și strategia partidului. În perioada aceasta de pregătire a congresului se vorbește despre luptă pentru a nu rămâne un partid de opoziție (și de aceea au acceptat colaborarea cu „Solidaritatea”) și lupta pentru atragerea de noi membri, de întărire a partidului, pentru a rămâne un partid de pensionari. Cât privește problema aliaților politici, în mișcarea sindicală PMUP nu poate să aibă un sprijin scris, deoarece, în prezent, deși numără 7-8 milioane de muncitori, au slăbit pregătirea politică, mulți sunt sub influența „Solidarității” și preocupati de revendicări economice.

În momentul de față, PMUP începe să resimtă greutățile încetării rolului de forță conducătoare, prin reducerea alocărilor bugetare (cotizațiile lor au fost simbolice) și se spune că în scurt timp vor apela la credite și vor fi în situația de a reduce cu 50% aparatul de partid retribuit.

K. Ortowski a afirmat că singura speranță a PMUP de menținere a unui curs specific polonez de dezvoltare socialistă a Poloniei, o constituie poziția și activitatea președintelui Jaruzelski care a strâns în jurul său un număr de cadre de partid și de stat de încredere și încercând să înlocuiască rolul partidului de forță conducătoare prin instituirea unei politici de stat, în care ministerele vor constitui apar-

tul de realizare a acestei politici de stat, frânând astfel un eventual drum periculos pe care l-ar putea apuca L. Walesa sub influența aripilor reacționare a „Solidarității”.

În acest context, Ortowski a spus că, pentru a-și întări poziția, Jaruzelski, în ziua de 4 septembrie a.c., a schimbat majoritatea conducătorilor de regiuni militare și de arme cu cadre mai tinere (35-40 de ani) în care are mare încredere, ca urmare a faptului că „generalii schimbați nu au dovedit înțelegere pentru colaborarea președintelui, ca șef suprem al Armatei, cu „Solidaritatea”.

Cei doi interlocutori au spus că președintele a cerut noului premier să pregătească formarea Guvernului, astfel că în zilele următoare (8-9 sept.) să aibă loc audierile candidaților la portofolii ministeriale, iar săptămâna viitoare (probabil la 12 sept.) Seimul va aproba Guvernul, în care PMUP speră să aibă patru posturi: Apărare, Externe, Transporturi și Telecomunicații. S-a afirmat că intervenția președintelui pentru a determina instalarea noului Guvern este dictată de necesitatea ca Guvernul să înceapă să acționeze pentru depășirea situației de criză economică, în special a inflației care a ajuns la limita maximă din punct de vedere economic și la limita răbdării maselor populare, a clasei muncitoare, în principal, ca urmare a sporiilor continue a prețurilor. În perioada 31 iulie-4 septembrie s-a înregistrat o creștere medie a prețurilor de 500%-600% și cu 94% la lapte, peste 1.000% la brânza de vaci, de 3,5 ori la pâine, cu 79% la cașcaval, cu 547% la unt, cu 500% la carnea de porc, cu 1.200% la carnea de vacă, iar creșterea retribuțiilor nu poate urmări același ritm.

Marcel Mămularu
Document din volumul: 1989 - Principii dominiului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Reteagan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p 190-191

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Bilete scumpe și alte nereguli în transportul public

Este posibil, ne scriu factorii de răspundere ai întreprinderii Transport Auto – Satu Mare, că pe ruta vizată de navetiștii din Micula Nouă și Berca Nouă, să se întâmple ca unele autobuze să aibă întârziere. „Fără a ne disculpa de aceste deficiențe, dorim să amintim că întârzierile se pot pune pe seama calității drumului cu gropi și denivelări pe o porțiune de 6 kilometri, ceea ce duce la frecvente defecțiuni ale autobuzelor. De aceea, am luat legătura cu Direcția Județeană de Drumuri și am convenit cu Consiliul Popular Micula să ajutăm comuna în transportul pietrei sparte. Considerăm că vom avea și sprijinul cetățenilor pentru a se repara drumul,

spre a deveni circulaibil.” Nu ne indoim, cei care ne-au scris sunt gata să se alăture acestor inițiative, menite a duce la satisfacerea doleanțelor lor.

Dacă am înțeles bine din scrisoarea semnată de Alexandru Popescu (comuna Boiculești, județul Argeș) pentru a ajunge de la Curtea de Argeș la Boiculești, există două posibilități: să iei fie autobuzul cu capăt de linie la Tutana, fie autobuzul ce merge la Minicestii. Cele două mijloace de transport auto au până la Boiculești aceeași rută, diferența fiind... doar de preț. Dacă te urci în autobuzul de Minicestii ești taxat cu 3,50 lei, pe când la cel de Tutana bilețul costă 5 lei. Dacă

ruta este aceeași și autobuzele sunt la fel, de unde apare această diferență de preț? Întrucât casiera autogării Curtea de Argeș n-a știut să-l lămurească pe petentul nostru și nici noi nu găsim vreo explicație logică, așteptăm răspunsul competent al organelor de conducere din ITA Argeș.

Alexandru Ciubotaru din Iași, Str. Amurgului nr. 1, bl. U-1, sc. C, ap. 2 este înștiințat de Consiliul Popular al Municipiului Iași că i s-a acordat o reducere cu 300 lei din contribuția baneară a familiei sale pe anul 1989, urmând să achite doar 300 lei.

L.M.

Flacăra, nr. 32/1989

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Caut femeie îngrijire fetiță 2 ani și jumătate, zona Intercontinental. Supraveghez preșcolar, câteva ore pe săptămână, vorbesc limba germană.

Întreprinderea Socialistă de Stat încadrează următorul personal: mecanic auto, mecanic pompe injectie, mecanic motor Diesel auto, tractoriști rutieriști, șoferi categoria B, C, E, electrician auto, pentru punctele de lucru: Otopeni, Buftea, Cătelu, Domnești.

Întreprinderea de Bere București încadrează conform Legii 12/1971:

inginer tehnologia utilajelor, economist-contabilitate, paznici pentru fabricile din Chitila și Popești-Leordeni.

Căutăm femeie gospodină pentru menaj, gospodărie, zona Vatra Lumească.

Căutăm femeie internă pentru îngrijire bolnav.

VÂNZĂRI

Vând televizor Cromatic nou. Vând Dacia 1300, dormitor Coral, dulap două uși, canapea extensibilă, module de bucătărie.

Vând apartament 2 camere, etaj 2 Dristor, stație metrou.

tv 8 septembrie 1989

19:00 Telegen

19:25 Congresul al XIII-lea, Congresul al XIV-lea – trepte ale înfloririi patriei

Noua calitate a muncii și a vieții Redactor Melania Coman

19:45 România în lume

Redactor Paul Șolac

20:05 Copiii cântă patria și partidul

Program literar-muzical-coregrafic în interpretarea unor formații pionierești și ale soimilor patriei, laurate ale festivalului național „Cântarea României”

20:20 Proiectul Programului-Directivă al Congresului al XIV-lea al PCR – insufletitor program de ascensiune a României

Industria materialelor de construcții și a prelucrării lemnului

Redactor Florica Rădulescu

20:40 Itinerar bulgar

Imagini și muzică

21:20 Univers, materie, viață

Emisiune de educație materială

list-științifică

Redactor Andrei Banc

21:50 Telegen

22:00 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost instabilă, cu cerul parțial noros. Temporar au căzut ploi cu caracter de aversă, însoțite de descărcări electrice, mai ales în vestul, nord-vestul, centrul și nordul țării. Vântul a bătat slab până la moderat, prezentând unele intensificări în zonele de deal și de munte. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 15 și 22 de grade în

vestul, centrul și nordul țării și între 19 și 24 în restul teritoriului, cele minime fiind între 7 și 14 grade.

În București, vremea a fost instabilă, cu cerul mai mult noros. Temporar a plouat sub formă de aversă și s-au semnalat descărcări electrice. Temperatura maximă s-a situat în jurul valorii de 20 de grade, iar cea minimă între 12 și 15 grade.

amintiri

COTIDIENE

ORIZONTAL: 1) Programat. 2) Bifurcare. 3) Performer. 4) A extinde. 5) Bunăoară. Dămbovița – Articol – Condei. 6) Negăție – Locuitori de la munte. 7) Final de șah – Separat. 8) A se însuflă. 9) Coeficient economic – Pronume – Cal dobrogean. 10) Vesnic – Suprafață.

VERTICAL: 1) Lucrare făcută la calculator. 2) Notă muzicală – Dânsii – So de pește. 3) Detaliat. 4) Întrânduri – Începe națiunea! 5) Ion Fintescu. Soare mitologic – Întreprinderea „Turbomecanica”. 6) Înăpțuit. 7) Pană – În toi! – Editura Academiei. 8) Metropola. 9) Măsură agrară – Regiune – Usturoi. 10) Dărzenie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Informația Bucureștiului 1989